

Beke Sándor

Góbé Miska

Farsang végén
Mesefalván
a falu háza
feldíszített színpadán,
egy kis darabban
bemutatták
Góbé Miskát,
a faluvégi szabómester
bohóckodó kisfiát —
a rongyból készült,
s királlyá lett
rongykirályt.

Góbé Miska,
a farsangi
komédiás kisgyerek
Mesefalván
a színpadon
jómódot,
gazdagságot
hirdetett;
be se állt
többé a szája,
úgy hantázott,
hadonászott,
szökdécselt.

Beszéd közben
sarjúhaja
meg-megzizzent,
kancsal szilvماغ
szemével
nézett minket,
tarka,
kerek fejére

biggyesztett
lógó bársonyfüle
billegett,
pamut arcán
fércelt orr
és hímzett száj;
kezét,
s pettyes nadrágját
kockás
szövetdarabkákból
aggatták;
az inaslányok
a varrodában
siettükben
úgy varrták —
így nézett ki
Góbé Miska,
a faluvégi szabómester
tervezte kisgyerek,
kit farsang farkán
a falu népe
rongykirályként
ünnepelet.

Azt ígérte,
tej forr majd
a mély kutakban
— kolbászkerítések mögött —
mint mesében,
mézből,
omlós kekszből,
s vajból épül
minden ház,
s este későn,
a munka után,

süteménynek
foszlós kalács
illatozik
a fáradt kaszás
asztalán.

Azt hirdette:
„A vadvirágos
mezőkön is
csillagportól
fényes fű nő,
a búzaszálon
kész kenyeret
terem
az aranyló füzérvirág,
s mikor megsárgul
a ligetben
a gyümölcsfán
a levél,
aranyalma
s aranykörte
terpeszkedik
a kamrában;
a diófa alatt
a kertben,

mint egy csalogató
varázsszőnyeg,
ezüstdió
hever végig
szerteszéjjel,
s késő ősszel
a tornácon felfuttatott
szőlőfán
— mint az égen
ahány csillag —,
harmat verte
gerezdeken
gyémánszemű
szőlő csillog —
minden mese
valóság lesz,
igaz lesz
a tündéralom,
s nem lesz többé
nyakatekert
ákom-bákom,
tündérhon lesz
reményt hozó
Mesefalva,
s messze tova,
míg a szem ellát,
dédelgetett
ezer színű
szivárványtól
napkelettől napnyugtáig
ragyog minden”.

Korán reggel,
kikeletkor,
mikor a Hold
a falu felett
kis bárkáján
menni készül,
a csűr melletti
trágyadombon
kapirgáló

tyúkok között
piros kakas
kukorékol,
s hirdeti:
„Megváltozott
ez a világ,
nem a régi,
fel az ágyból
fiúk, lányok,
látjátok-e,
a kelő Nappal
érdemes most
pirkadatkor ébredni?”.

Góbé Miska
dicsekedett,
ígért ilyent,
mondott olyant,
de a nézőtéren
kételkedve,
hitetlenül hallgatták
a gyermekek,
s a darab végén
kifütyölték —
ő a díszlet előtt
állt egyedül;
keserűen,
búslakodva,
könnyes szemmel
tudta nyelni
szégyenét.

De még egyszer
megpróbált hát
szerepelni,
s addig-addig
hőzöngött és mitugrált,
mígnem
dirib-darab
zakóján
megbomlott

a kézi öltés,
nadrágja is leesett,
bizony széthullt,
mint egy boglya,
ó,
hova lett
a nagyotmondó
Góbé Miska,
hova lett
az ő humora,
hova lett
a fércelt-toldott
mesefalvi rongykirály?

Mikor széthullt
— én is láttam —,
darabokban
feküdt ám,
a nagy zshivajban,
hahotában
úgy tűnt nekem,
mintha vele együtt
omlana szét
ez a kelekótya,
hebehurgya
nagyvilág.

A nézősereg
 nem siratta,
 se kisgyermek,
 se nagytata,
 se nagymama,
 se a kovács,
 se a molnár,
 se a maszkurás
 boszorkány,
 még a varrodából
 idegyűlt inaslányok
 is kacagták,
 a lyukas
 padló alatt
 a kis egerek
 is cincogták,
 farsang napján
 kézen-közön
 kigúnyolták,
 görbe szájú
 nagy kacajjal
 füttykoncertben
 búcsúztatták.

Leszerepelt
 rongyos Miska,
 s ennek
 a falu végén
 hírét hallá
 a szabómester,
 az ő apja,
 ki bánatában
 úgy kesergett,
 csalódottan,
 fején
 egy posztókalappal,
 varrógépére bűjt:
 a kicsiny szabóműhely
 tengerszem lett
 könnyeiből.

Szabóné,
 a felesége,
 intette a szabómestert:
 „Hallgass,
 inkább
 menj el te is
 a falu házába,
 hogy kacaghass!
 Farsang van most,
 ez a szokás,
 gúnyt űz
 mindenkiből
 a falu
 apraja-nagyja,
 s a zenélő mozsikás.
 A bíróból,
 mer’ ő a bíró,
 mikor válasszák
 a székbe,
 csak ígérni tud,
 utána meg
 ígéretben fukarkodó;
 a hengegő tanítóból,
 mer’ ő a faluban

a kotnyeles
tudálékoskodó;
a pásztorból,
mer' ő a pásztor,
csattogtat
ha kell, ha nem
a marhák között
a rövid nyelvű
hosszú ostorával;
a szabóból,
mer' ő a szabó,
sokszor
csak összeférceli,
de a végén
elfelejti megvarrni
az öltönyt,
a mellényt,
a nadrágot.”

Még a pap is,
aki itt volt,
az is áment
mondott neki,
s hova küldte,
a túlvilágra,
ördögök közt
a rongykirálynak
poklok tüzét
mérte neki.
Nézzétek csak,
itt egy gyapjú-
szövet darab,
ott egy vasalatlan
vászon,
ott meg gombok,
bélés, cipzár,
nadrágzseb
és derékpánt,
papucscipőjében
hova lett
a mi bohócunk? —

kérdezte
a rengeteg gyerekszáj,
míg egy mókás
kisfiúcska
a nézőtérről bekiált:
— Mesefalván,
farsang napján,
Góbé Miska
nincs többé,
nem hantázik,
nem ígéretet
és nem ugrál.

Öröm támadt,
örömmámor,
ég felé zúgott
a farsangoló tábor,
ujjongott a gyermekesereg,
örült asszony,
örült ember,
s minden
idetévedt vándor,
kit az Isten
ide küldött
a széles nagyvilágból.

Mesefalván
 ünnepeltek,
 s tavaszváró
 farsang farkán,
 gonoszt űző
 bolond napján
 végre eljött,
 eljött végre
 a tréfás kedvű
 téltemető maszkabál.

Fiúk, lányok,
 vénék s épek
 táncoltak
 és vidámkodtak,
 csörögével kínálkoztak,
 fánkot ettek,
 s annyi kürtőst,
 amennyi csak
 puffadásig
 beléjük fért,
 többet is a kelleténél.
 Amíg ettek,
 amíg ittak,
 felejtettek
 s csak mulattak,

látszott rajtuk,
 tisztán látszott
 a szeszélyes
 mesefalvi bolondságuk,
 harag
 nem volt
 még egy csepp se,
 még a tél sem
 restelkedett,
 holott neki
 menni kellett,
 oly sebesen,
 olyan gyorsan,
 mint a hegyről
 lezúduló patak,
 helyébe
 a tavasz jött el
 langy szelével,
 békességgel,
 halkan,
 tipegve,
 mint egy angyal,
 szépen,
 mint a Nap
 serkentő sugara;
 a jó Isten rendelte,
 hogy jöjjön,
 s melegével
 fölénk nőjön.

De amint a tél,
 a huncut,
 a lábát kitette
 az ajtón,
 induláskor
 karon fogta,
 s magával rántotta
 Miskát,
 a faluvégi
 szabómester

összefércelt kicsi fiát,
 s úgy futottak,
 úgy rohantak,
 hogy közben
 azt se mondták:
 „hoppá-lele”,
 most már
 nem volt
 többé helye
 léha szónak,
 fecsegésnek,
 ígéretnek,
 idő nem maradt
 szavakra,
 idő nem maradt
 búcsúra,
 de azért
 csak elköszöntek
 szemérmesen,
 szégyenlősen.

Futás közben
 — míg menekültek —
 bohóckodtak
 s hujjogattak,
 s mire még egyszer
 kinyílt a szájuk,
 a felindult,
 göndör hajú
 kocsmárosné
 egy hitvány
 cirokseprűt
 repített utánuk.

Hajnalban
 a sáros utcán,
 kint álltak
 a farsangolók,
 megadta magát
 a vasgyúró-évszak,
 mint fogoly,

megadta magát
 a zimankós fagy,
 a hideg jégtakaró,
 s mikor látta
 minden ember,
 hogy a tél
 az tényleg elment,
 megnyugodtak,
 többé már
 senki nem félt,
 s mikor azt is
 látták,
 hogy a bohóckodó
 Miska sincsen,
 előre érezték,
 s tudták,
 itt nem lesz többé,
 ki életeket
 keserítsen,
 csontkürtjébe
 fújt a pásztor,
 s dobot vert
 a dobolni
 megfogadott kántor,
 cimbalomhoz
 állt az öreg,
 szegény,

s félittasan
 olyan hamisan
 klánétázott
 egy iparos,
 hogy a kacagástól
 a hasát fogta
 az ökrökkel
 járó fogatos,
 a rezesbanda pedig
 úgy fújta dalát,
 hogy a szomszédos
 vármegyében
 is hallották
 csattogó
 cintányérját.

S míg
 zenéltek,
 míg mulattak,
 kórusban
 ezt kiáltották:
 „Így lett
 Mesefalván
 Góbé Miskának
 s a farsangnak is
 vége,
 de ha nem
 hiszitek,
 akkor járjatok
 utána,
 s elébe!”

A *Góbé Miska* illusztrációit
 Keller Emese készítette

Jancsik Pál

Tavaszi tánc

Táncol, táncol a réten a szellő.
Suhanva száll az égen a felhő.
Leng és hajlik, rügyet fakaszt az ág.
Lábujjhegyre áll a hóvirág.

Utcán a papiros körbeszalad.
Jókedvűen rikkant a patak.
Tempósan lejt egy tavalyi levél.
Verébsereg ugrál, csivitel.

Forog a hab a folyó tetején.
Szaporán villog üvegen a fény.
Kocsiúton toppantás a pocsolya.
A napsugár kamaszgyerek mosolya.

Miféle tánc ez? — Tavaszi tánc.
Vidám, bolondos, szeles vihanc.
Járja az ég, és járja a föld.
Az inge kék, és szoknyája zöld.

Nők napjára

Úgy vártam már a meleget,
vártalak, március,
hogy bontson puha selymeket
ibolya és cicus.

Hogy simítson arcon a nap,
fogjon karon a szél,
láthassam: ragyog a patak,
és zöldell a levél.
